

for a living planet

WWF Norge

Kristian Augusts gt. 7A
Postboks 6784
St. Olavs Plass
0130 Oslo

Tel: 22 03 65 00
Fax: 22 20 06 66
iwfinstad@wwf.no
info@wwf.no
www.wwf.no

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 Oslo

Oslo, 4. sept 2009

Deres ref 200802290 /MT

Høringsinnspill – retningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen

WWF viser til høringsnotat fra miljøverndepartementet av 29. juni 2009 om forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen og ønsker å gi følgende innspill til høringen.

Generelt

WWF ser med glede at byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen og reglene om dispensasjon nå strammes inn. Dette er et svært viktig grep for å sikre naturverdier og allmennhetens tilgang til kysten.

Riksrevisjonen

I 2007 slo også riksrevisjonen i sin undersøkelse om bærekraftig arealplanlegging fast at det "på tross av et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet og rikspolitiske retningslinjer for Oslofjord - regionen, ikke kan registreres noen oppbremsing av byggingen i strandsonen. I noen fylker har byggeaktiviteten i strandsonen vært høyere etter 1995 enn i perioden 1985–1995. I området fra Østfold til Hordaland er i dag mer enn halvparten av fastlandets kystlinje mindre enn 100 m fra bygninger. Nedbyggingen bidrar til å redusere tilgjengeligheten for allmennheten" (Dokument nr. 3:11 (2006-2007)). Med andre ord en knusende dom over norsk arealpolitikk langs kysten. Dette er utviklingstrekk som må ligge til grunn i utarbeidelsen av nye retningslinjer.

Naturmangfoldloven

Det er også avgjørende å se nye planretningslinjer i sammenheng med målene i nytt, overordnet lovverk. Den nye naturmangfoldloven legger opp til en helhetlig, økosystembasert forvaltning og fastslår blant annet egne forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer (§ 4) og arter (§ 5), samt prinsipper om en generell aktsomhetsplikt (§ 6), kunnskapsgrunnlag (§ 8), føre-var (§ 9) og økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10). Disse intensjonene må være førende for utformingen av nye planretningslinjer, uavhengig av geografi.

Nasjonalt ansvar

WWF mener det er svært viktig at fremtidens strandsoneforvaltning er entydig og faglig basert. Det kan ikke overlates til lokalpolitikken å forvalte allmenne interesser som det måtte passe. Her er det ikke snakk om å kjenne kommunen godt, men å bidra til å bevare naturmangfoldet langs kysten og å sikre allmennhetens tilgang til kystområder.

for a living planet®

Kommentarer til forslaget

WWF har på denne bakgrunn følgende innspill til utkastet på statlige retningslinjer:

- **Pkt.3, offentlige myndigheters oppgaver og ansvar**

Det er positivt og viktig at retningslinjene skal ligge til grunn for regional og kommunal arealforvaltning.

- **Pkt.4, retningslinjer for sentrale områder der presset på arealene er stort, støttes på det sterkeste.**

WWF viser til NOU 2004: 28 (Naturmangfoldloven) der det påpekes at det biologiske mangfoldet i strandsonen langs Oslofjorden er spesielt utsatt. Her finnes gode livsbetingelser for en rekke sjeldne og truede arter, og mange har en begrenset utbredelse, ofte på bare noen få lokaliteter. Nedbygging langs denne strandsonen som følge av en liberal praksis av byggeforbudet, har medført at viktige leveområder raskt har forsvunnet.

Videre legges det i NOUen vekt på at naturtyper langs kysten i stor grad er berørt av inngrep. Tettsteder og byer ligger ofte på deltaområder, noe som har medført at denne naturtypen er blitt svært sjelden. I tillegg kommer indirekte effekter av utbygging, som økt ferdsel og større potensial for forurensning.

I lys av disse truslene støtter WWF på det sterkeste en streng praktisering av byggeforbudet og at dispensasjoner i slike områder skal unngås.

- **Pkt.5, retningslinjer for områder med mindre press på arealene, må klargjøres.**

De foreslåtte retningslinjene åpner for utbygging i kommuner med lite arealpress. Dette tilsvarer en liberalisering av dagens byggeforbud, eller en videreføring av dagens liberale dispensasjonspraksis.

Det er svært uheldig at det legges opp til formuleringer med stort tolkningsrom som f.eks. "det bør vanligvis ikke tillates utbygging i områder som har spesiell verdi i forbindelse friluftsliv...naturkvaliteter...". Det blir da lett opp til kommunenes skjønn å avgjøre arealbruken, noe som erfaringsmessig ofte er i strid med nasjonale målsetninger om å sikre biologisk mangfold og urørt natur.

WWF vil påpeke at det i områder med lite press på arealene også finnes viktige naturverdier som må ivaretas. I disse områdene det svært viktig at en ikke begår de samme feilene som for eksempel i Oslofjorden; en bit-for-bit nedbygging av strandsonen, med negative konsekvenser for arter og naturtyper, og deretter en innstramning av regelverket. Her er det viktig å være føre-var med helt klare retningslinjer for hva som er tillatt og ikke.

WWF mener de gjenværende områdene i strandsonen nå må gis en streng beskyttelse for å sikre naturverdier og allmennhetens tilgang til området. Dersom forslaget om en geografisk differensiert arealforvaltning opprettholdes, stiller WWF følgende krav til saksbehandling av byggeplaner og dispensasjoner:

for a living planet®

- Retningslinjene må være klare og entydige med lite tolkningsrom når det gjelder inngrep i områder med viktige naturverdier (som i pkt. 4.1, tredje avsnitt).
  - Arealbruken må være plan- og kunnskapsbasert. Saksbehandlingen må baseres på hvilke naturverdier som finnes i området.
  - Aktuelle utbyggingsområder må kartlegges for rødlistearter og sjeldne/sårbare naturtyper.
  - Utbygging i inngrepsfrie naturområder (INON-områder) bør unngås.
  - Kommunene må gis råd og veiledning i bruk av de nye retningslinjene.
  - Det må iverksettes overvåking/oppfølging av kommunenes saksbehandling.
  - Det må bevilges betydelige midler til å styrke miljøkompetansen i kommunene (jfr. Soria Moria-løfte).
- **Pkt.6, regionale planer**

Det bør være et absolutt krav at arealplaner som er i strid med retningslinjene, skal revideres i samsvar med nye føringer. En "bør"-formulering her er ikke et sterkt signal til kommunene/fylkeskommunene og kan lett medføre at ødeleggende inngrep kan fortsette.

Vennlig hilsen

Rasmus Hansson
Generalsekretær

Ingeborg Wessel Finstad
Rådgiver naturmangfold